

เตือนภัยการระบาดของ โรคกล้าเน่าในกระบะเพาะ

ปีที่ 4 ฉบับที่ 4/2564 วันที่ 5 พฤศจิกายน 2563

โรคกล้าเน่าในกระบะเพาะ (Seedling Rot Disease in Nursery Box)

พบมาก ในกระบะเพาะกล้าที่ใช้กับรถปักดำ ในพื้นที่ที่ใช้เครื่องปักดำข้าวในเขตนาชลประทานภาคกลาง และภาคเหนือตอนล่าง

สาเหตุ เชื้อรา *Curvularia lunata* (Wakk.) Board. *Helminthosporium oryzae* Breda de haan
อาการ เริ่มพบอาการได้ในระยะหลังจากการตกล้ำข้าวในกระบะเพาะโดยจะเริ่มพบเมล็ดข้าวบางส่วนที่เพาะไม่
งอกและมีเส้นใยของเชื้อราปกคลุม ส่วนเมล็ดที่งอกต้นกล้าจะมีการเจริญเติบโตช้ากว่าต้นกล้าข้าวปกติ และเมื่อ
ถอนต้นกล้าข้าวขึ้นมาดู ก็จะพบส่วนรากและโคนต้นกล้ามีแผลสีน้ำตาล และแผลที่เกิดบนโคนต้นจะลุกลามขึ้นไป
ยังส่วนบนของต้นกล้า ต่อจากนั้นจะทำให้ต้นกล้าเน่าตาย ในขณะเดียวกันเชื้อราสาเหตุของโรคจะขยายจาก
จุดเริ่มต้นที่เป็นโรค ออกไปบริเวณโดยรอบไปยังต้นกล้าข้างเคียง โดยในกรณีที่มีการตกล้ำที่หนาแน่น เชื้อรา
สาเหตุของโรคสามารถแพร่กระจายไปยังส่วนอื่นๆของกระบะเพาะได้อย่างรวดเร็ว ต่อจากนี้ก็จะพบอาการตาย
ของต้นกล้าข้าวเป็นหย่อมๆ กรณีที่เป็นโรคในกระบะกล้ารุนแรงทำให้ไม่สามารถนำต้นกล้าข้าวขึ้นไปใช้ปักดำได้

กล้าในกระบะเพาะเน่าตาย

อาการกล้าเน่าหลังงอก

การแพร่ระบาด

เนื่องจากเป็นโรคที่เกิดจากเชื้อราที่ติดเมล็ดพันธุ์มาจากแปลงที่เป็นโรคเมล็ดต่างมาก่อน

การป้องกันกำจัด

1. ไม่ควรใช้เมล็ดพันธุ์จากแปลงที่มีการระบาดของโรคเมล็ดต่างมาก่อน
2. คลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น คาร์เบนดาซิม + แมนโคเซบ ในอัตรา 3 กรัมต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม
3. ล้างทำความสะอาดกระบะเพาะกล้าหลังใช้ด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ ได้แก่ สารคลอรีเนททำลายต้นกล้าข้าวที่เป็นโรคเน่าตายในกระบะเพาะ

นางสาววิไลษา ธิติมาตร์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร : รายงาน
E-mail : phakhai08@hotmail.com โทร.035-391672 ,0881769696
ข้อจำกัดโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอนักไถ่ (กลุ่มงานอารักขาพืช)

เตือนภัยการระบาดของ หอยเชอรี่

ปีที่ 4 ฉบับที่ 5/2564 วันที่ 10 พฤศจิกายน 2563

หอยเชอรี่ (golden apple snail)*

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Pomacea canaliculata* Lamarck

หอยเชอรี่ *Pomacea canaliculata* Lamarck เป็นหอยทากน้ำจืดชนิดหนึ่งมีลักษณะคล้ายหอยโข่งแต่เปลือกมีสีอ่อนกว่าคือมีสีเขียวเข้มปนดำผสมกับแถบสีจางๆพาดตามความยาวเปลือก บางตัวมีสีเขียวเข้มปนดำ บางตัวมีสีเหลืองปนน้ำตาล (ภาพที่ 1) ตัวเต็มวัยนาน 3 เดือน สามารถผสมพันธุ์และวางไข่ได้ เพศเมียวางไข่ในที่แห้งเหนือระดับน้ำ สามารถวางไข่ได้ตลอดปี โดยเฉพาะฤดูฝนวางไข่ได้ 10-14 ครั้งต่อเดือน ไข่มีสีชมพูเกาะติดกันเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 388-3,000 ฟอง (ภาพที่ 2) ขึ้นกับขนาดของหอยเพศเมีย ระยะไข่ 7-12 วัน ลูกหอยตัวเล็กๆกินสิ่งอ่อนนุ่ม เช่น สาหร่ายเป็นอาหาร และเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว เมื่อมีขนาด 1.6 เซนติเมตร ก็เริ่มกัดกินต้นข้าวได้

ตัวเต็มวัยหอยเชอรี่

กลุ่มไข่หอยเชอรี่

ลักษณะการทำลายต้นกล้าข้าวในนาหว่าน

สภาพข้าวที่เหมาะสมต่อการระบาด

ลักษณะการทำลาย

หอยเชอรี่เป็นศัตรูสำคัญของข้าวในระยะหลังหว่าน ชอบกัดกินต้นข้าวอ่อนๆระยะกล้าจนถึงแตกกอในช่วงเช้าและเย็นโดยจะกัดกินลำต้นข้าวใต้ผิวน้ำสูงเหนือระดับโคนต้น 0.5-1 นิ้ว (ภาพที่ 3) และกินส่วนใบที่ลอยน้ำต่อไปจนหมดต้น พบระบาดมากในนาข้าวทั่วประเทศ โดยเฉพาะนาข้าวที่มีน้ำขัง (ภาพที่ 4)

พืชอาหาร ข้าว พืชน้ำต่าง ๆ เช่น สาหร่ายหางกระรอก บัว ฯลฯ

การป้องกันและกำจัด 1). ใช้วัสดุกัน ทุกทางที่น้ำเข้าได้ด้วยฝือกและตาข่าย

2). เก็บตัวหอยและไข่ด้วยกระชอนที่มีด้ามยาวและที่แฉะไขแล้วนำไปทำลายทุกสัปดาห์ ตลอด 6 สัปดาห์หลังปล่อยน้ำเข้าแปลงนา

3). ปล่อยให้เปิดดินหลังเกี่ยวข้าว

4). ใช้สารกำจัดหอย นิโคลซามิด์ (ไบลูไซด์ 70%ดับบลิวพี)อัตรา 50 กรัมต่อไร่ หรือ เมทลดีไฮด์ (แองโกล-สลัก 5% หรือเดทมีล 4%)หว่านอัตรา 0.5-1.0 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเดทมีล 80% ชนิดผง อัตรา 100 กรัมต่อไร่ หรือโปรเทก หว่านอัตรา 3 กิโลกรัมต่อไร่ หรือ คอปเปอร์ ซัลเฟต ละลายน้ำอัตรา 1 กิโลกรัมต่อไร่ ทันทีหลังปักดำเสร็จ หรือหลังจากหว่านข้าวและไขน้ำเข้านาแล้ว 1 - 2 ชั่วโมง โดยมีระดับน้ำในนาสูง 5 เซนติเมตร

นางสาววิไลษา ธิติมาตร์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร : รายงาน

E-mail : phakhai08@hotmail.com โทร.035-391672 ,0881769696

จัดทำโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกเกด (กลุ่มงานอารักขาพืช)

เตือนภัยการระบาดของ โรคเมตาตอซัง

ปีที่ 4 ฉบับที่ 6/2564 วันที่ 17 พฤศจิกายน 2563

โรคเมตาตอซัง (Akiuchi)

พบมาก นาชลประทาน ภาคกลาง

สาเหตุ ไม่มีเชื้อสาเหตุ เกิดจากความเป็นพิษของสภาพดินและน้ำ

อาการ เริ่มพบอาการเมื่อข้าวอายุประมาณ 1 เดือน หรือ ระยะแตกกอ ต้นข้าวจะแสดงอาการคล้ายขาดธาตุไนโตรเจน ต้นแคระแกร็น ใบซีดเหลืองจากใบล่างๆ มีอาการโรคใบจุดสีน้ำตาล จะพบเมื่อการเน่าสลายของเศษซากพืชในนายังไม่สมบูรณ์ ทำให้เกิดสารพิษ เช่น สารซัลไฟด์ ไปทำลายรากข้าวทำให้เกิดอาการรากเน่าดำ รากไม่สามารถดูดธาตุอาหารจากดินได้ ต้นข้าวจึงแสดงอาการขาดธาตุอาหาร และจะสร้างรากใหม่ในระดับเหนือผิวดิน ปัญหานี้มักเกิดจากการที่เกษตรกรทำนาอย่างต่อเนื่อง และไม่มีการพักนา

อาการโรคใบจุดสีน้ำตาล

อาการคล้ายขาดธาตุไนโตรเจน

อาการรากเน่าดำ

การแพร่ระบาด เนื่องจากเป็นโรคที่ไม่มีเชื้อสาเหตุ จึงไม่มีการระบาดติดต่อกัน

การป้องกันกำจัด

- ระบายน้ำเสียในแปลงออก ทิ้งให้ดินแห้งประมาณ 1 สัปดาห์ เพื่อให้รากข้าวได้รับอากาศ หลังจากนั้นจึงนำน้ำใหม่เข้าและหว่านปุ๋ย
- หลังเก็บเกี่ยวข้าว ควรทิ้งระยะพักดินประมาณ 1 เดือน โถพรวนแล้วควรทิ้งระยะให้ตอซังเกิดการหมักสลายตัวสมบูรณ์อย่างน้อย 2 สัปดาห์
- ไม่ควรให้ระดับน้ำในนาสูงมากเกินไปและมีการไหลเวียนของน้ำอยู่เสมอ

นางสาววิไลษา บิติมอญ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร : รายงาน

E-mail : phakhai08@hotmail.com โทร.035-391672 ,0881769696

จัดทำโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอวังไทร (กลุ่มงานอารักขาพืช)

